

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/39/2019
Identifikačné číslo spisu: 7613010757
Dátum vydania rozhodnutia: 16.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7613010757.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému Ing. N. O. a spol. pre trestný čin skrátania dane a poistného § 148 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. (ďalej len „Trestný zákon“) a iné na neverejnom zasadnutí konanom 16. novembra 2021 v Bratislave o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 5. septembra 2018, sp. zn. 4To/105/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky odmieta.

Odôvodnenie

Dovoláním napadnutým uznesením Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež “krajský súd“) podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej tiež „okresný súd“) z 8. februára 2017, sp. zn. 5T/167/2013, podané proti výroku o vine vo vzťahu ku všetkým obvineným.

Uvedeným rozsudkom súd prvého stupňa oslobodil obvinených Ing. N. O., Ing. Š. C. a Ing. B. Č. spod obžaloby prokurátora nasledovným spôsobom:

Podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodil obvinených Ing. N. O. a Ing. Š. C. spod obžaloby zo skutku v bode 1/, kvalifikovaného ako trestný čin skrátania dane podľa § 148 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 5 Trestného zákona (v znení účinnom do 31. augusta 1999) spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť ako štatutárni zástupcovia spoločnosti C. C. a. s., a to Ing. N. O. ako generálny riaditeľ a Ing. Š. C. ako obchodný riaditeľ s (už teraz nebohým) Ing. T. I. tým, že v období od 14. januára 1997 najneskôr do momentu odstavenia plamennej pece do 17. februára 1999 v meste C., okr. A. G. Z., v priestoroch obchodnej spoločnosti C. C. a. s., spoločným konaním ako štatutárni zástupcovia obchodnej spoločnosti C. C. a. s., konkrétne Ing. N. O. ako generálny riaditeľ, Ing. Š. C. ako obchodný riaditeľ a Ing. T. I. ako výrobný riaditeľ, z titulu svojho

funkčného zaradenia v zmysle funkčnej schémy podniku svojimi pokynmi pre príslušné podriadené organizačné zložky podniku zabezpečili výmenu z celkového množstva 24.079,888 evidovaných mokrých metrických ton zahraničného medeného koncentrátu s 23 % - 61 % obsahom medi dovezeného do súkromného colného skladu nachádzajúceho sa v areáli C. C. a. s., prevádzkovateľom ktorého bola obchodná spoločnosť C. C. a. s., a ktorý mal navrhnuté pridelenie colne schváleného určenia spätný vývoz, po tom, ako ho nechali spracovať v plameňnej peci, v množstve najmenej 18.626,268 suchých metrických ton, za tuzemský medený koncentrát s nižším 16,14 % - 18,28 % obsahom medi jeho navedením od voľného skladu umiestneného v objekte C. C. pri elektrárni, pričom týmto zavineným konaním spôsobili, že došlo k nedodržaniu podmienok režimu uskladňovania v colnom sklade ohľadom tovaru uskladneného v tomto sklade a jeho následnému neoprávnenému odňatiu spod colného dohľadu na základe údajov uvedených v dovoznom colnom vyhlásení, ktorým sa daný tovar prepustil do colného režimu uskladnenia v colnom sklade, a týmto svojím konaním spôsobili pre štátny rozpočet Slovenskej republiky, v zastúpení Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, celkovú škodu vo výške 67.803.355,80 Sk (2.250.659,09 eura) ustálenú s ohľadom na colnú hodnotu uskladneného tovaru vo výške 294.797.199,- Sk (9.785.474,31 eura) odňatého spod colného dohľadu pripadajúceho na množstvo 18.626,268 suchých metrických ton a zodpovedajúcu výšku colného dlhu pozostávajúceho z nezaplatenej dane z pridanej hodnoty vo výške 23 %, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchali obvinení.

Podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil obžalovaných Ing. N. O. a Ing. Š. C. zo skutku v bode 2A/ obžaloby, kvalifikovaného ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (v znení účinnom do 27. januára 1999) spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť ako štatutárni zástupcovia obchodnej spoločnosti C. C. a. s. tým, že 22. októbra 1997 v C., okres A. G. Z., podpísali s Priemyselnou bankou a. s. Košice úverovú zmluvu č. 72/97/EBRD s výškou úverového rámca 3.125.000,- DEM/70.831.250,- Sk (2.351.166,77 eura) v znení dodatkov č. 1 a 2 na financovanie projektu „Kontinuita výroby - nákup medených surovín“, čerpaný jednorazovo, a ktorý bol splatný v troch splátkach, a to do 20. septembra 1999 splátka pripadajúca na istinu vo výške 520.000,- DEM, do 20. septembra 2000 splátka pripadajúca na istinu vo výške 520.000,- DEM a do 20. decembra 2001 splátka pripadajúca na istinu vo výške 2.085.000,- DEM, pričom zabezpečenie veriteľovej pohľadávky podpísali zmluvné strany rovnakého dňa zmluvu č. 72HM/1997/EBRD, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva na hnuťelný majetok dlžníka, konkrétne zásoby ako materiál, nedokončená výroba a polotovary, výrobky, spolu v hodnote 45.000.000,- Sk, hoci obaja obvinení vedeli, že predmet tohto záložného práva už založili skôr ohľadom iných úverových zmlúv a k nim prináležiacich záložných zmlúv, a to najmä dňa 29. mája 1997 na základe zmluvy o zriadení záložného práva č. 4/A/1997, č. 4/B/1997, č. 4/C/1997 a č. 5/A/1997 v prospech záložného veriteľa Všeobecnej úverovej banky a. s. Bratislava, voči ktorému mali nesplnený peňažný záväzok z úveru vo výške najmenej 191.862.515,- Sk, dňa 11. septembra 1997 na základe zmluvy o zriadení záložného práva k hnuťelnostiam č. 8/97/H v prospech záložného veriteľa Slovenskej sporiteľne a. s. Bratislava, voči ktorému mali nesplnený peňažný záväzok z úveru vo výške najmenej 296.549.126,- Sk, a v prípade, ak by poskytovateľ úveru disponoval týmito informáciami o tom, že predmet záložného práva bol založený už v prospech iných záložných veriteľov, úver by nebol nikdy poskytol, navyše úver vzali s vedomím, že ho nebudú schopní kvôli vysokej úverovej zadlženosti vôbec splatiť, pričom splátky istiny neboli vôbec splatené, čím takto svojím zavineným konaním spôsobili pre poškodeného, Priemyselnú banku a. s. Košice, škodu najmenej vo výške poskytnutej istiny 3.125.000,- DEM/70.831.250,- Sk (2.351.166,77 eura), pričom práva a povinnosti z úverovej zmluvy boli postúpené na Slovenskú sporiteľňu a. s. Bratislava, pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil obvinených Ing. Š. C. a Ing. B. Č. zo skutku v bode 2B/ obžaloby, kvalifikovaného ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (účinného do 27. januára 1999) spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť ako štatutárni zástupcovia obchodnej spoločnosti C. C. a. s. tým, že 8. júla 1998 v Košiciach podpísali s Priemyselnou bankou a. s. Košice úverovú zmluvu č. 46/98 s výškou úverového rámca 105.000.000,- Sk (3.485.361,48 eura) na financovanie nákupu zásob, čerpaný v dvoch splátkach, a to sumu 50.000.000,- Sk do 10. júla 1998 a 55.000.000,- Sk do 27. júla 1998, a

ktorý bol splatný v troch splátkach, a to do 25. apríla 1999 splátka pripadajúca na istinu vo výške 35.000.000,- Sk, do 25. mája 1999 splátka pripadajúca na istinu vo výške 35.000.000,- Sk a do 25. júna 1999 splátka pripadajúca na istinu vo výške 35.000.000,- Sk, pričom na zabezpečenie veriteľovej pohľadávky podpísali zmluvné strany rovnakého dňa zmluvu č. 25/98 o zriadení záložného práva na hnutelný majetok, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva na hnutelný majetok dlžníka, konkrétne zásoby, a to medené koncentráty a anódy v elektrolyze medi, spolu v hodnote 80.050.320,- Sk, ďalej rovnakého dňa uzavreli zmluvu o budúcej zmluve č. 18/98, ktorou sa zmluvné strany dohodli na uzavretí zmluvy o postúpení bonitných pohľadávok v prospech záložného veriteľa v celkovej výške 90.000.000,- Sk v prípade, ak bude ohrozené splácanie úveru, hoci obaja obvinení vedeli, že predmety tohto záložného práva už založili skôr ohľadom iných úverových zmlúv a k nim prináležiacich záložných zmlúv na hnutelný majetok, ale aj investície, a to najmä dňa 29. mája 1997 na základe zmluvy o zriadení záložného práva č. 4/A/1997, č. 4/B/1997, č. 4/C/1997 a č. 5/A/1997 v prospech záložného veriteľa Všeobecnej úverovej banky a. s. Bratislava, voči ktorému mali nesplnený peňažný záväzok z úveru vo výške najmenej 191.862.515,- Sk, dňa 11. septembra 1997 a dňa 20. februára 1998 na základe zmluvy o zriadení záložného práva k hnutelnostiam č. 8/97/H a č. 3/98/H v prospech záložného veriteľa Slovenskej sporiteľne a. s. Bratislava, voči ktorému mali nesplnený peňažný záväzok z úveru vo výške najmenej 296.549.126,- Sk, a tiež vedeli, že prípadné budúce bonitné pohľadávky budú použité na splácanie skorších úverov realizáciou skorších zmlúv o uzavretí budúcich zmlúv o postúpení bonitných pohľadávok v zmysle úverových zmlúv uzavretých s inými peňažnými ústavmi, a v prípade, ak by poskytovateľ úveru disponoval týmito informáciami o tom, že predmety záložného práva (zásoby a investície) boli založené už v prospech iných záložných veriteľov a že prípadné budúce bonitné pohľadávky by sa v prípade ich existencie použili na splatenie skorších úverov, úver by nebol nikdy poskytol, navyše úver vzali s vedomím, že ho nebudú schopní kvôli vysokej úverovej zadlženosti vôbec splatiť, pričom splátky istiny neboli vôbec splatené, čím takto svojím zavineným konaním spôsobili pre poškodeného, Priemyselnú banku a. s. Košice škodu najmenej vo výške poskytnutej istiny 105.000.000,- Sk (3.485.361,48 eura), pričom práva a povinnosti u úverovej zmluvy boli postúpené na obchodnú spoločnosť Majetkový holding a. s. Bratislava, pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil obžalovaných Ing. N. O. a Ing. B. Č. zo skutku v bode 2C/ obžaloby, kvalifikovaného ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (účinného do 27. januára 1999) spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť ako štatutárni zástupcovia obchodnej spoločnosti C. C. a. s. tým, že 5. augusta 1998 v Košiciach podpísali s Priemyselnou bankou a. s. Košice úverovú zmluvu č. 59/98 s výškou úverového rámca 20.000.000,- Sk (663.878,38 eura) na financovanie obchodných pohľadávok do lehoty splatnosti, čerpaný jednorazovo do 31. augusta 1998, a ktorý bol splatný v lehote do 25. januára 1999, pričom na zabezpečenie veriteľovej pohľadávky podpísali zmluvné strany rovnakého dňa zmluvu č. 23/98 o uzatvorení budúcej zmluvy, ktorou sa dohodli na uzavretí zmluvy o postúpení bonitných pohľadávok v prospech záložného veriteľa v lehote do 10. februára 1999 v celkovej výške 40.000.000,- Sk v prípade, ak bude ohrozené splácanie úveru, hoci obaja obvinení vedeli, že prípadné budúce bonitné pohľadávky budú použité na splácanie skorších úverov realizáciou skorších zmlúv o uzavretí budúcich zmlúv o postúpení bonitných pohľadávok v zmysle úverových zmlúv uzavretých s inými peňažnými ústavmi, a v prípade, ak by poskytovateľ úveru disponoval týmito informáciami o tom, že prípadné budúce bonitné pohľadávky by sa v prípade ich existencie použili na splatenie skorších úverov, úver by nebol nikdy poskytol, navyše úver vzali s vedomím, že ho nebudú schopní kvôli vysokej úverovej zadlženosti vôbec splatiť, pričom splátky istiny neboli vôbec splatené, čím takto svojím zavineným konaním spôsobili pre poškodeného, Priemyselnú banku a. s. Košice, škodu najmenej vo výške poskytnutej istiny 20.000.000,- Sk (663.878,38 eura), pričom práva a povinnosti z úverovej zmluvy boli postúpené na obchodnú spoločnosť Majetkový holding a. s. Bratislava, pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodil obžalovaných Ing. N. O., Ing. Š. C. a Ing. B. Č. zo skutku v bode 3/ obžaloby, kvalifikovaného ako trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona (účinného do 30. novembra 2000) spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť ako štatutárni zástupcovia obchodnej spoločnosti C.

C. a. s. tým, že najmenej v období roka 1998 najneskôr do momentu odstavenia plamennej pece do 17. februára 1999 v meste C., okr. A. G. Z., v priestoroch obchodnej spoločnosti C. C. a. s., spoločným konaním ako štatutárni zástupcovia obchodnej spoločnosti C. C. a. s., konkrétne Ing. N. O. ako generálny riaditeľ, Ing. Š. C. ako obchodný riaditeľ a Ing. T. I. ako výrobný riaditeľ z titulu svojho funkčného zaradenia v zmysle funkčnej schémy podniku svojimi pokynmi pre príslušné podriadené organizačné zložky podniku zabezpečili spracovanie zahraničných medených koncentrátov s 23 % - 61 % obsahom medi uskladnených v súkromnom colnom sklade z celkového množstva 24.079,888 evidovaných mokrých metrických ton najmenej v množstve 18.626,268 suchých metrických ton bez toho, aby podali colné vyhlásenie so žiadosťou o zmenu colne schváleného určenia z „uskladnenie v colnom sklade“ na „voľný obeh“, a z tohto titulu zaplatili colný dlh, následne v mesiacoch júl až september 1999 obvinení Ing. N. O. a Ing. Š. C. ako osoby splnomocnené správnym konkurznej podstaty úpadcu C. C. a. s., na úkony smerujúce k predaju zahraničného medeného koncentráту uskladneného v colnom sklade s vedomím Ing. B.G. Č. ako finančného riaditeľa, vydali podriadeným zložkám podniku pokyny na prevezenie 18.626,268 suchých metrických ton CuSb výpražkov s nižším 16,14 % - 18,28 % obsahom medi vlastníka, obchodnej spoločnosti J. A. G. O. a. s. Ž. G. I., uskladnených v objekte C. C. a. s. na voľnej skládke pri elektrárni do súkromného colného skladu a pochádzajúcich z lokality Rudňany, okres Spišská Nová Ves, a to bez vedomia vlastníka a v rozpore s kúpnu zmluvou č. 16041/37/779/96 zo dňa 11. apríla 1996 v znení dodatkov č. 1 až 4, konkrétne s bodom 12/ zmluvy, na základe ktorého prechod vlastníctva k tovaru z predávajúceho na kupujúceho mal byť uskutočňovaný po úhrade 10 % predplatby z hodnoty mesačného množstva a jeho následného odberu zo skladu C. C. a v nadväznosti na dodatok č. 4 z 3. decembra 1998, ktorý podmienil manipuláciu s tovarom až po úhrade celkovej sumy v lehote do 31. marca 1999 na základe vystavenej predbežnej faktúry na celé množstvo ostávajúcich CuSb výpražkov predstavujúcich v peňažnom objeme sumu 15.031.000,- Sk, teda osoby konajúce v mene kupujúceho porušili tzv. výhradu vlastníckeho práva, pretože s tovarom nakladali ako s vlastným bez toho, aby im takéto oprávnenie vyplývalo zo zmluvy, alebo aby na nich v zmysle zmluvy prešlo vlastnícke právo k tovaru, a následne v období od 19. augusta 1999 do 18. septembra 1999 zabezpečili v zmysle príslušného splnomocnenia predaj tovaru deklarovaného ako zahraničný medený koncentrát, hoci v skutočnosti boli predané a do zahraničia vyvezené CuSb výpražky, konkrétne obchodným spoločnostiam E. A. Q., XX. P. V. M., XXXXX O. a E. E. G. Z., V. P. XXa, R., čím takto svojím zavineným konaním spôsobili pre poškodeného, obchodnú spoločnosť J. A. G. O. a. s. Ž. G. I., celkovú škodu vo výške 12.609.983,44 Sk (418.574,77 eura) zodpovedajúcu 18.626,268 suchých metrických ton CuSb výpražkov, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchali obžalovaní.

Okresný súd týmto rozsudkom zároveň podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku odkázal poškodených: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Slovenskú sporiteľňu a. s., Majetkový holding a. s. a J. A. G. O. a. s. s ich nárokmi na náhradu škody na civilný proces.

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) napadol uznesenie krajského súdu z 5. septembra 2018, sp. zn. 4To/105/2018, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo, dovolaním podaným z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, a to na základe podnetu generálneho prokurátora Slovenskej republiky, deklarujúc porušenie zákona v ustanoveniach § 148 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 5 Trestného zákona (účinného do 31. augusta 1999), § 248 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona (účinného do 30. novembra 2000), § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (účinného do 27. januára 1999), § 285 písm. b), c) a § 319 Trestného poriadku v prospech obvinených Ing. N. O., Ing. Š. C. a Ing. B. Č..

Čo sa týka skutku pod bodom 1/ obžaloby, minister spravodlivosti poukázal na výpoveď svedka Ing. O. B. [v dovolaní nesprávne pomenovaného B.; pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“)], ktorá má byť primárnym dôkazom v neprospech obvinených a ktorej obsah majú potvrdzovať výpovede aj ďalších svedkov, menovite O. V., U. Ž. a B. M.. Uvedené penzum dôkazov má zároveň vyvracať tvrdenie svedka JUDr. B. A., správcu konkurznej podstaty úpadcu C. C. a. s., že do súpisu konkurznej podstaty úpadcu bol zahrnutý aj medený koncentrát v množstve 24.037,988 ton.

Zámenu zahraničného medeného koncentráту s 23 % - 61 % obsahom medi za tuzemský medený koncentrát s nižším 16,4 % - 18,28 % obsahom medi podľa ministra spravodlivosti preukazujú aj zistenia spoločnosti SGS či súdnych znalcov doc. Ing. L. L.Č., CSc. a prof. RNDr. M. M., DrSc.

Na podklade uvedeného minister spravodlivosti vyslovil názor, že bolo nepochybne dokázané, že do súkromného colného skladu v areáli spoločnosti C. C. a. s. bolo v spornom období navezených viacero druhov zahraničných medených koncentrátov, pričom ich celková hmotnosť predstavovala 24.037,988 ton. V sklade sa teda nachádzala akási zmes koncentrátov, ktorých obsah medi bol rôzny a pohyboval sa v rozmedzí cca 18 % - 62 %. Z colného skladu pritom bolo presne uvedené množstvo materiálu aj vyvezené, resp. predané zahraničnej spoločnosti E., O., ktorá predmetný materiál ďalej predávala do Číny. Z analýz vykonaných samotným kupujúcim, prostredníctvom nezávislej spoločnosti A., však vyplýva, že priemerná koncentrácia obsahu medi v tomto materiáli bola v rozmedzí len 17 % - 18 %. Na základe informácií z colných vyhlásení, ktoré deklarujú koncentráciu medi naskladneného zahraničného medeného koncentráту, je potom zrejmé, že nie je možné konštatovať, že došlo k predaju zahraničného materiálu, ktorý bol v minulosti navezený do colného skladu. Zároveň platí, že ani pri premiešaní materiálu z rôznych zahraničných krajín, by pri preukázanom obsahu medi v zahraničnom materiáli nemohlo dôjsť k takému zníženiu obsahu medi, aké bolo zistené analýzou vykonanou spoločnosťou SGS. V predávanom materiáli bol okrem toho prítomný aj antimón, ktorý vzniká najmä pri spotrebovaní medeného koncentráту v plamenej peci a je obsahom menej kvalitných výpalkov. Sumarizujúc, v danom prípade nedošlo podľa dovolateľa k predaju uskladneného zahraničného medeného koncentráту, ale tuzemských výpalkov. Tým bolo porušené povolenie udelené spoločnosti C. C. a. s. na prevádzkovanie súkromného colného skladu, na základe ktorého bolo možné v colnom sklade uskladiť iba zahraničný tovar.

V tomto ohľade možno podľa ministra spravodlivosti poukázať na výpovede viacerých pracovníkov colného skladu (svedkov M. W., Š. M., B. E. a PhDr. O. O.), ale aj samotných obvinených, ktorí deklarovali porušenie colných predpisov v oblasti neoprávnenej manipulácie s tovarom v colnom sklade 3. februára 1999. Na neoprávnenú manipuláciu s tovarom v colnom sklade poukazuje aj Protokol o porušení colných predpisov a Príkaz na colné konanie č. 149.

So zahraničným koncentrátom teda bolo ešte pred vyhlásením konkurzu neoprávnene manipulované spoločnosťou C. C. a. s. Podľa tvrdení aj svedkov Ing. M. U. a pracovníkov colného úradu bol tento koncentrát zmiešaný so slovenským koncentrátom a bol uložený v areáli elektrárni pod portálom, kde bol uložený aj rudniansky koncentrát - výpalky. Aj znalec prof. RNDr. M. M., DrSc. v tejto súvislosti poznamenal, že nedostatočné zabezpečenie colného skladu mohlo viesť k voľnému manipulovaniu s uskladneným materiálom.

Uvedeným konaním došlo podľa ministra spravodlivosti k zamene zahraničného medeného koncentráту za výpalky dovezené zo Závodu Slovenského národného povstania v Žiari nad Hronom (t. j. za tuzemský medený koncentrát) a zahraničný koncentrát mohol byť spotrebovaný pri výrobe, resp. inak využitý, čím boli porušené príslušné ustanovenia Colného zákona, keďže spoločnosť C. C. a. s. sa tým vyhla zaplateniu colného dlhu, ktorého zaplatenie podmieňuje použitie zahraničného tovaru v režime colného uskladnenia.

Hodnota zahraničných medených koncentrátov bola podľa obratovej súpisky colného skladu deklarovaná na sumu 386.000.000,- Sk, avšak na základe znaleckého dokazovania bola pri predaji materiálu so spoločnosťou E. dohodnutá kúpna cena na 42 dolárov za suchú metrickú tonu, čo predstavovalo sumu cca 42.000.000,- Sk. Na podklade uvedeného je podľa ministra spravodlivosti zrejmé, že samotná cena dodaného tovaru nezodpovedá kvalite deklarovaného zahraničného koncentráту, ktorý mal byť podľa obratových súpisiek uskladnený v colnom sklade, a teda muselo ísť o predaj menej kvalitného tovaru. Za logické pritom nemožno považovať tvrdenie obvinených, že táto cena je iná z dôvodu, že všetky poplatky a náklady pri prevoze tovaru znášal kupujúci, nakoľko nie je možné, aby samotnú hodnotu materiálu niekoľkonásobne prevyšovala hodnota poplatkov a nákladov za jeho prepravu.

Pokiaľ ide o konštatovanie súdu, že ak by aj bolo preukázané spáchanie skutku, nebolo možné toto konanie stotožniť s obvinenými, minister spravodlivosti poukázal na funkčnú schému akciovej spoločnosti C. C., z ktorej vyplýva, že jej generálnym riaditeľom bol vtedy Ing. N. O., že Ing. Š. C. pôsobil ako jej obchodný riaditeľ a že obaja zastávali aj funkciu štatutárneho orgánu v tejto spoločnosti. Je preto nepochybné, že na základe svojich funkcií riadne a spoľahlivo ovládali chod celého podniku a z dôvodu ich funkcií mali aj oprávnenie vydávať príkazy podriadeným zamestnancom. Z výpovedí svedkov - zamestnancov spoločnosti C. C. a. s. (Ing. O. B., Ing. M. U., B. M. a ďalších) pritom podľa dovolateľa vyplynulo, že príkazy na prevoz, resp. na vybratie materiálu z colného skladu bol daný „zhora“. Svedok B. M. potvrdil, že príkazy na nakládku výpalkov realizoval na príkaz Ing. N. O. a Ing. Š. C., ktorí boli prítomní pri nakládke tovaru. Svedok Ing. M. U. taktiež svedkovi Ing. O. B. pri príkaze vybrať tovar z colného skladu oznámil, že je to príkaz zhora. Minister spravodlivosti k tomu dodal, že v rámci funkčnej schémy je jasné, že príkaz musel dôjsť od jeho nadriadeného, a to nebohého obvineného T. I., resp. od iných osôb vo vedúcej sfére spoločnosti.

Na podklade týchto dôkazov sa podľa názoru dovolateľa núka jediný možný záver, a to, že predmetné neoprávnené nakladanie s medeným koncentrátom v režime colného uskladnenia bolo realizované na základe pokynu štatutárnych zástupcov spoločnosti - obvinených Ing. N. O. ako generálneho riaditeľa a Ing. Š. E. C. ako jej obchodného riaditeľa.

Minister spravodlivosti ďalej označil za mylné aj tvrdenie súdu, že týmto konaním nemohla byť spôsobená škoda a obvinení by tým nedosiahli žiaden prospech, nakoľko zaplatený colný dlh by bol v podstate vrátený spoločnosti vo forme vratky dane z pridanej hodnoty. K tomu, aby bola nejakému podnikateľskému subjektu vrátená daň z pridanej hodnoty, teda celá jej výška ako uviedol súd, by totiž museli byť splnené zákonné podmienky na vyplatenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty. Nárok na takýto postup by mal podnik iba vtedy, ak rozdiel medzi daňou na vstupe a na výstupe by za konkrétne zdaňovacie obdobie predstavoval takú výšku (t. j. daň na výstupe prevyšuje daň na vstupe), ktorá by zodpovedala výške zaplateného colného dlhu, čo je stav celkom nereálny, keďže sa tu nezohľadňujú aj iné obchody podniku v súvislosti s medeným koncentrátom, nie iba jeho uskladnenie v colnom sklade.

Hoci colný úrad náhradu škody nežiadal z dôvodu, že nebolo preukázané manipulovanie s tovarom v colnom sklade a samotný spätný vývoz zahraničného materiálu z colného skladu do zahraničia nepodlieha colným poplatkom, minister spravodlivosti upriamil pozornosť na vyjadrenie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, že v prípade zistení o zámene zahraničného tovaru za slovenský tovar v množstve minimálne preukázanom vo výške 18.626,268 ton (zodpovedajúcom hmotnosti tuzemských výpalkov), došlo k odňatiu tovaru spod colného dohľadu, a tým aj k vzniku colného dlhu zodpovedajúceho 23 % dane z pridanej hodnoty vo výške 67.803.355,85 Sk (2.250.659,09 eura).

V súvislosti so skutkom v bode 3/ obžaloby minister spravodlivosti uviedol, že z vykonaného dokazovania je zjavné, že tovar vydávaný za zahraničný medený koncentrát v skutočnosti predstavoval medené výpalky, s obsahom medi v sušine od 15 % - 22 %, pochádzajúce zo Slovenskej republiky, ktoré spoločnosť C. C. a. s. získala na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej so J. A. G. O., sídlacím v Ž. G. I., ktorú za spoločnosť C. C. a. s. podpísali obvinení Ing. N. O. a Ing. Š. C..

Z inventarizácie vykonanej 30. septembra 1998 bol na skládke v Krompachoch zistený stav materiálu - výpalkov z Rudnianskej o hmotnosti 21.617,418 ton, aj keď z inventúrneho súpisu vyplýva, že evidované množstvo na sklade bolo 28.149,368 ton, čiže rozdiel o 6.531,95 ton materiálu. O rok neskôr, z inventarizácie vykonanej 30. septembra 1999, bolo následne zistené, že na sklade výpražkov sa predmetný materiál už nenachádza, hoci tam malo byť uskladnených 18.626,268 ton materiálu v hodnote 12.609.983,436 Sk. Tento výsledok je zrejмый aj zo zápisu zo zasadnutia ústrednej inventarizačnej komisie J. A. G. O. z 8. januára 2002, v ktorom sa uvádza, že manko v podobe 18.626,268 ton tetraedritového koncentráta (CuSb výpražkov) bolo spôsobené neoprávneným predajom majetku spoločnosťou C. C. a. s.

O chýbajúcom materiáli v uvedenom množstve, vlastnícky patriacemu J. A. G. O., vypovedala aj svedkyňa JUDr. L. O., zástupkyňa poškodeného závodu. V liste z 30. septembra 1999 tento závod okrem iného poukázal na okolnosť, že podľa ich názoru sa výpražky v sklade nenachádzali preto, lebo boli zamenené za medený koncentrát v colnom sklade.

Minister spravodlivosti v tomto kontexte uviedol, že nakoľko spáchanie skutku v bode 1/ obžaloby bolo spoľahlivo preukázané a nakoľko skutok v bode 3/ obžaloby s predmetnou vecou úzko súvisí, možno konštatovať, že k tejto zámene logicky došlo.

Obvinení ako štatutárni zástupcovia spoločnosti C. C. a. s. teda dali príkaz nielen na spotrebovanie medeného koncentrátu nachádzajúceho sa v colnom sklade, ale navyše, aby zahladili svoje protiprávne konanie, vydali príkaz na navezenie medených výpalkov do colného skladu s úmyslom, aby tento bol považovaný za spotrebovaný koncentrát. Z výpovedí svedkov v bode 1/ bolo preukázané, že výpalky boli vozené z areálu elektrárni, kde sa práve nachádzali aj výpalky dovážané z Rudnianska na základe kúpnej zmluvy so J. A. G. O.. Tento tovar však nepatrí do vlastníctva spoločnosti C. C. a. s. Nadobudnutiu vlastníckeho práva k danému materiálu spoločnosti bránila podmienka ustanovená v bode 12) kúpnej zmluvy a platobné podmienky dohodnuté dodatkom č. 4 ku kúpnej zmluve. Na túto okolnosť opakovane upozorňovala aj poškodená spoločnosť - J. A. G. O., a to už pri vyhlásení konkurzu na úpadcu C. C.. Následne boli tieto výpalky predané do Francúzska ako medený koncentrát, kde však bolo viacerými analýzami zistené, že nejde o medený koncentrát, ale o CuSb výpalky, a to na základe obsahu medi a škodlivých prvkov.

Trestnoprávna podstata skutku v bode 3/ obžaloby podľa ministra spravodlivosti spočíva v porušení výhrady vlastníckeho práva, nakoľko obvinení neoprávnene disponovali s tovarom, ktorý sa síce nachádzal v areáli menovanej spoločnosti, avšak z dôvodu neuhradenia kúpnej ceny k nemu táto spoločnosť v zmysle kúpnej zmluvy nenadobudla vlastnícke právo.

Aj keď predaj sporného materiálu realizoval správca konkurznej podstaty úpadcu, JUDr. B. A., tento s ohľadom na tamojšie okolnosti nemal možnosť zistiť, že v uvedenom prípade predáva majetok inej firmy, resp. že ide o medené výpalky a nie medený koncentrát, ktorý sa podľa dokladov mal nachádzať v colnom sklade; to znamená, že nemohol mať vedomosť, že v areáli firmy sa nachádza tovar patriaci J. A. G. O., nakoľko išlo o rozsiahly podnik, v areáli ktorého sa okrem iného nachádzalo množstvo tovaru a iného hnutelného majetku. Bolo povinnosťou práve bývalých štatutárov spoločnosti upozorniť správcu na fakt, že v areáli sa nachádza tovar vlastnícky nepatriaci do majetku úpadcu. Obvinení podľa ministra spravodlivosti ani nemali záujem túto skutočnosť správcovi oznámiť, nakoľko svojím konaním - navezením výpalkov do colného skladu, sa snažili zakryť svoje iné protiprávne konanie, a to spotrebovanie medeného koncentrátu bez zaplatenia colného dlhu.

Dovolateľ zastáva názor, že uvedený stav zapríčinili priamo štatutári úpadcu, a to aj preto, lebo boli pri predaji materiálu prítomní a boli aj od správcu splnomocnení na jeho predaj. Tohto činu sa obvinení dopustili za pomoci Ing. B. Č. ako finančného riaditeľa spoločnosti, ktorý musel byť o danom stave, t. j. o tom, že úpadca nie je vlastníkom dotknutého materiálu, uzrozumený.

Za takéhoto stavu je podľa ministra spravodlivosti neodôvodnené konštatovanie súdov, že Závod slovenského národného povstania mal vlastne pohľadávku voči spoločnosti Z. ako nástupníckej spoločnosti, pričom aj zmluvou o postúpení pohľadávky malo dôjsť k akceptácii tohto „dlhu“ oboma subjektmi. Pokiaľ ide o žalobu podanú J. A. G. O. na súde, tak túto podľa jej zástupcov vzali späť, lebo v danej veci bol zmätok a mysleli si, že uznaním pohľadávky spoločnosťou Z. bude ich nárok uhradený, čo sa však nestalo a poškodenej spoločnosti doposiaľ nebola uhradená ich pohľadávka, keďže aj voči spoločnosti Z. bolo začaté konkurzné konanie. Ani poukázanie súdu na zamietnutie žaloby poškodenej spoločnosti na Krajskom súde v Košiciach nemožno považovať za správne, pretože toto bolo následne zrušené najvyšším súdom; toto rozhodnutie by podľa dovolateľa bolo účelné zabezpečiť.

Minister spravodlivosti považuje za nesporné, že súd posudzoval otázku zodpovednosti za skutok v civilnoprávnej rovine, nakoľko sa zameral len na stanovenie toho, kto má zodpovednosť za pohľadávku v prospech Závodu slovenského národného povstania. Trestnoprávnu zodpovednosť však nemožno podľa neho posudzovať len s ohľadom na to, komu patrí právo a komu povinnosť z pohľadávky, ale je potrebné posudzovať, kto zapríčinil stav, resp. je zodpovedný za stav, ktorý viedol k vzniku daného protiprávneho konania.

Trestnoprávnu zodpovednosť z tohto skutku podľa ministra spravodlivosti možno prisudzovať práve obvineným, ktorí aj napriek tomu, že mali vedomosť o tom, že spoločnosť nie je vlastníkom materiálu nachádzajúceho sa v areáli tamojšej elektrárne - konkrétne výpalkov CuSb, vydali príkaz na ich neoprávnenú manipuláciu v úmysle zakryť svoje iné protiprávne konanie.

Poznamenal tiež, že ak súd prihliadal na prevod danej pohľadávky zo spoločnosti C. C. na spoločnosť Z. a za podstatu daného trestného činu považoval neoprávnenú manipuláciu s určitou pohľadávkou, ktorú mala pôvodne spoločnosť C. C. voči J. A. G. O., takýto skutok by spravidla bolo potrebné kvalifikovať ako trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona, pretože táto skutková podstata je širšia a chráni celý cudzí majetok a nielen cudzie veci.

K skutku uvedenému v bode 2/ obžaloby minister spravodlivosti uviedol, že možno súhlasiť so súdom v tom, že pri zmluvách o zriadení záložného práva v prospech Všeobecnej úverovej banky pod č. 4/A/1997, 4B/1997, 4/C/1997, 5/A/1997 a dodatkoch, všetky z 29. mája 1997, nebol preukázaný rovnaký, resp. obdobný predmet zálohu ako v prípade záložných zmlúv v prospech Priemyselnej banky. Napriek tomu sa však predmet daného zálohu zhoduje s predmetom zálohu určeným v záložných zmluvách uzatvorených medzi C. C. a. s. a Slovenskou sporiteľňou pod č. 8/87/H z 11. septembra 1997 a č. 3/98/H z 20. februára 1998, ktorými došlo k zriadeniu záložného práva tak na hnuťelný majetok ako aj budúce pohľadávky spoločnosti C. C. a. s.

Po bližšej charakteristike oboch naposledy uvedených zmlúv minister spravodlivosti podotkol, že predmetom zálohu v nich bol rovnaký hnuťelný majetok - materiál, výrobky a polotovary, ako v prípade zálohu, ktorý figuroval, resp. bol predmetom zálohu aj v zmluvách uzatvorených spoločnosťou C. C. a. s. s Priemyselnou bankou. So Slovenskou sporiteľňou boli rovnako uzatvorené zmluvy, ktorých predmetom boli budúce pohľadávky dlžníka s odberateľmi tak, ako tomu bolo aj v prípade zmlúv s Priemyselnou bankou.

Zo zmlúv uzatvorených so Slovenskou sporiteľňou bolo tiež zistené, že ich plnenie bolo dohodnuté na obdobie roku 1998. Napríklad k zmluve o úverovej linke, ktorá nadväzovala na zmluvu o úvere z 11. septembra 1997, bola výslovne v bode 6.7 zmluvy uvedená povinnosť dlžníka predložiť veriteľovi zmluvy uzatvorené so svojimi odberateľmi na rok 1998 do 3 dní od ich podpisu. Uvedené podľa dovolateľa preukazuje, že Slovenská sporiteľňa svoje pohľadávky voči spoločnosti C. C. a. s. zabezpečila budúci pohľadávkami spoločnosti s jej odberateľmi tak, ako tomu bolo v prípade zmluvy č. 23/98 z 5. augusta 1998 uzatvorenej s Priemyselnou bankou.

V spise sa pritom nachádzajú aj ďalšie zmluvy o úvere, o zriadení záložného práva a podobne, ktoré podľa dovolateľa preukazujú, že predmet zálohu, ktorý figuroval v zmluvách uzatvorených medzi spoločnosťou C. C. a. s. a Priemyselnou bankou, bol už v čase uzatvárania týchto zmlúv založený aj v prospech pohľadávok iných finančných inštitúcií. Ide napríklad o:

- zmluvu č. 3162 a jej dodatky so Všeobecnou úverovou bankou, kde bol založený hnuťelný majetok - Cu koncentráty a Cu anódy,
- zmluvu č. 336/96 a jej dodatky so Všeobecnou úverovou bankou, kde bol založený hnuťelný majetok - investície,
- zmluvu č. 371/97 a jej dodatky so Všeobecnou úverovou bankou, kde bol založený hnuťelný majetok - pohľadávky,
- zmluvu č. 41/98 (správne má byť 410/98; pozn. najvyššieho súdu) a jej dodatky so Všeobecnou úverovou bankou, kde bol založený hnuťelný majetok a pohľadávky,

- zmluvu č. 1/1998 so Všeobecnou úverovou bankou, kde boli založené pohľadávky,
- zmluvu č. 8069/HM so Všeobecnou úverovou bankou, kde boli založené investície a
- zmluvu č. 14/98/PP s Poštovou bankou, kde boli založené hnutelné veci (Cu katódy a anódy), pohľadávky v zmysle zmlúv č. 8/D/98/PP a 5/C/98/PP a ďalšie.

Zo zmlúv uzatvorených so Všeobecnou úverovou bankou pod č. 1/1998 a 2/1998 o založení pohľadávok je podľa ministra spravodlivosti zrejmé, že veľkú časť pohľadávok, resp. budúcich pohľadávok na základe uzatvorených kúpnych zmlúv s viacerými odberateľmi, mala spoločnosť C. C. a. s. v roku 1998 už založenú v prospech Všeobecnej úverovej banky a preto uspokojenie pohľadávok Priemyselnej banky v zmysle zmluvy č. 3/98, vo vzťahu k zmluve pod č. 59/98, bolo ohrozené, resp. v prípade realizácie tohto práva Priemyselnej banky nereálne.

Spoločnosť C. C. a. s. teda mala podľa dovolateľa v danom období uzavretých viacero zmlúv s rôznymi finančnými inštitúciami, v ktorých ručila svojim hnutelným majetkom (najmä Cu koncentrátmi a Cu anódami) ako aj budúcimi pohľadávkami, a tieto napriek uvedenej okolnosti založila aj v prospech Priemyselnej banky.

Minister spravodlivosti v tejto súvislosti poukázal na zistenia znalca Ing. L. W., z ktorých vyplynulo, že C. C. a. s. v roku 1998 vykazovali taký vysoký objem záväzkov, že vlastné imanie vykazovalo záporné hodnoty, čo znamená, že spoločnosť bola v predĺžení. Úverová zadlženosť tejto spoločnosti v roku 1994 bola ešte v prijateľných hodnotách, avšak v roku 1997 už bola na hodnote 282 % a v rokoch 1998 a 1999 ju už nebolo možné vyhodnotiť, nakoľko vlastné imanie spoločnosti bolo v záporných hodnotách. Na základe jeho zistení z úverových zmlúv boli predmety záložného práva u viacerých bánk rovnaké, čo znamená, že Slovenská sporiteľňa akoby mala založené všetky zásoby, Všeobecná úverová banka asi 50 % zásob a Priemyselná banka asi 15 % tých istých zásob.

Dovolateľ v tomto smere zdôraznil, že znalec konštatoval značnú preúverovanosť spoločnosti, ktorá už v čase uzatvárania sporných úverových zmlúv bola v záporných číslach. Poukázal aj na zrejmé založenie rovnakých komodít v prospech viacerých bánk ako záruky za poskytnuté úvery. Predmetom zálohu pritom podľa všetkého, poukazujúc aj na výpoveď svedkyne Ing. Z. V., boli zásoby - materiál na výrobu, resp. výrobky a polotovary vo všeobecnej rovine. Nebolo teda podstatné, či v danom prípade došlo k spotrebe založeného materiálu, ak sa v sklade nachádzal ďalší obdobný materiál, alebo došlo k jeho doplneniu, nakoľko dôležité bolo množstvo daného materiálu na sklade. S odkazom na znalcové prepočty uvedené v predchádzajúcom odseku dovolateľ vyslovil názor, že by mohla nastať situácia, kedy by si svoje záložné právo mohla uplatniť jedna z finančných inštitúcií, pričom by bolo spotrebované väčšie množstvo surovín na sklade a pre následné zabezpečenie inej finančnej inštitúcie by toto množstvo v prípade uplatnenia si záložného práva na uspokojenie pohľadávky nepostačovalo.

Na tomto mieste minister spravodlivosti poukázal na výpovede svedkov - Ing. B. M. - prezidenta Priemyselnej banky, a Ing. Z. V. - zamestnankyne tejto banky, ktorí v podstate zhodne potvrdili, že spoločnosť C. C. a. s. bola dôveryhodný klient a na základe podkladov, ktoré im spoločnosť poskytla, nebola badateľná žiadna preúverovanosť ani skutočnosť, že predmet záložného práva bol založený aj v prospech iných bánk. Podotkli, že v tom čase neexistoval úverový register, a preto nebolo možné skontrolovať konkrétne úvery klienta v inej banke.

Obvinení teda ako štatutárni zástupcovia spoločnosti C. C. a. s. uviedli podľa dovolateľa Priemyselnú banku do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úverov tým, že banku dostatočne neinformovali o viacerých poskytnutých úveroch z iných finančných inštitúcií a zároveň zatajili skutočnosť, že predmet záložného práva v prospech Priemyselnej banky bol založený aj v prospech iných bankových inštitúcií. Išlo pritom o podstatné okolnosti, ktoré banka nemohla zistiť z vlastnej iniciatívy, nakoľko v danej dobe neexistoval žiaden úverový register a zároveň, ak by tieto okolnosti zistili, banka by ani v prípade tak „veľkého“ klienta, akým bola uvedená spoločnosť, nerobila výnimky a dané úvery by im poskytnuté neboli.

Podľa ministra spravodlivosti zároveň platí, že samotní obvinení v čase žiadosti o daný úver s ohľadom na veľký počet úverov ako aj vo vzťahu ku kríze, do ktorej sa spoločnosť dostala, určite vedeli, že pravdepodobne nebudú schopní tieto úvery uhradiť minimálne v plnej výške.

Na margo tvrdenia súdu, že banka mala možnosť zistiť preúverovanosť zo štvrťročných výkazov, no napriek tomu po poskytnutí úveru v októbri 1997 (v dovolaní neprávne uvedený rok 1999; pozn. najvyššieho súdu) poskytla spoločnosti aj ďalšie úvery v júli a auguste roku 1998, minister spravodlivosti uviedol, že z dokazovania nevyplývalo, že takýto výkaz bol banke v období od októbra 1997 do júla 1998 poskytnutý. Z výpovedí zamestnancov banky vyplynulo len to, že títo boli niekoľkokrát na osobnej kontrole u klienta, avšak nemali možnosť nahliadnuť do účtovnej evidencie, a teda len fyzicky skontrolovali investovanie poskytnutých prostriedkov a stav predmetov záložného práva. Je preto otázne či Priemyselná banka, resp. jej zamestnanci, mali možnosť vyššie uvádzané okolnosti zistiť.

Za nevysvetliteľný v tomto smere považuje minister spravodlivosti zámer Všeobecnej úverovej banky uplatniť si svoje záložné právo voči spoločnosti, ktorá bola ich dlhodobým klientom a ktorej poskytovali množstvo úverov. Za zvláštne treba podľa neho považovať aj vytvorenie firmy Z. s podporou práve Všeobecnej úverovej banky, ako nástupníckej spoločnosti C. C. a. s., ktorá prevzala majetok spoločnosti ako aj jej pohľadávky na základe uplatneného záložného práva. Týmto počínom nezostávala C. C. a. s. iná možnosť ako vyhlásiť konkurz a skončiť výrobu. Zvláštne je podľa dovolateľa i to, že spoločnosť Z. vstúpila do konkurzu len po približne troch mesiacoch od vyhlásenia konkurzu na spoločnosť C. C. a. s. Dovolateľ preto konštatuje, že dve firmy v konkurze, v podstate s jedným majetkom, vyhovovali práve obvineným, nakoľko to zapríčinilo zmätok v otázke vlastníckeho práva k majetku oboch spoločností a v dôsledku toho mohli obvinení dokonať, resp. zastierať svoje protiprávne konanie.

V podstate z týchto dôvodov minister spravodlivosti navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením krajského súdu z 5. septembra 2018, sp. zn. 4To/105/2017, v spojení s rozsudkom okresného súdu z 8. februára 2017, sp. zn. 5T/105/2017, bol porušený zákon v ustanoveniach § 148 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 5 Trestného zákona (účinného do 31. augusta 1999), § 248 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona (účinného do 30. novembra 2000), § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (účinného do 27. januára 1999), § 285 písm. b), c) a § 319 Trestného poriadku v prospech obvinených Ing. N. O., Ing. Š. C. a Ing. B. Č. a postupom podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté rozhodnutia ako aj ďalšie rozhodnutia na ne obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad a zároveň podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Obvinení Ing. N. O., Ing. Š. C. a Ing. B. Č. svoje negatívne stanovisko k dovolaniu vyjadrili prostredníctvom spoločného obhajcu.

Uviedli, že toto dovolanie absolútne nekorešponduje s výsledkami dokazovania, pričom minister spravodlivosti v ňom odkazuje najmä na vyjadrenia svedkov z prípravného konania, opomínajúc ich výpovede z hlavného pojednávania. Pokiaľ ide o svedecké výpovede týkajúce sa dôkazov o údajnej preúverovanosti, účelovo podľa nich zamlčuje svedectvá o údajoch a listinách, ktoré o stave úverov spoločnosti C. C. a. s. boli Priemyselnej banke poskytnuté vždy so žiadosťou o úver a potom pravidelne vo štvrťročných štatistických výkazoch.

Dovolateľovi vytkli, že napriek jeho tvrdeniu, že k trestnej činnosti malo dôjsť na príkaz zhora, tento nevedel označiť konkrétnu osobu. Zdôraznili, že pokyny na vsádzku domácich koncentrátov aj z colného skladu do pece dával tiež svedok Ing. O. B., pričom informácie o materiáli uskladnenom v colnom sklade mal Ing. M. U. a zároveň nikto z obvinených Ing. O. B. nedal pokyn, aby spracoval vsádzku z colného skladu. Naposledy menovaný svedok sám vysvetlil, že pod pojmom „zhora“ nemyslel žiadnu konkrétnu osobu, podotýkajúc, že nadriadený mu bol Ing. M. U..

Minister spravodlivosti v dovolaní poukázal na výpoveď svedka B. M. s dôrazom na jeho tvrdenie, že

mu bolo podozrivé a mal pocit, že sa koná niečo nekalé, že konali pod nátlakom zo strany vedenia, a to konkrétne obvinených Ing. N. O. a Ing. Š. C.. K tomu obvinení uviedli, že menovaný svedok sám vypovedal, že medené koncentráty sa prevážali a nakladali na príkaz Ing. M. W. - jeho priameho nadriadeného, pričom on sám nevedel rozoznať, či sa prevážajú výpalky alebo koncentráty. Svedok taktiež na otázku, či mal obvinený Ing. N. O. vykonávať nejakú nekalú činnosť, keď im kázal nakladať, odpovedal, že nevie. Podľa obvinených bolo dokázané, že medené koncentráty sa prevážali a nakladali na základe zmluvy medzi správcom konkurznej podstaty C. C. a. s., JUDr. B. A., ktorý si prepravu a nakládku objednal, a správkynou konkurznej podstaty Z. a. s. - JUDr. V. K.. Obvinených Ing. N. O. a Ing. Š. C. poveril JUDr. B. A., ako svojich zamestnancov, dohliadaním nakládky, aby nevznikli náklady - penále za nedodržanie zmluvného termínu nakládky so Železnicami Slovenskej republiky.

Dovolateľ s odkazom na posudok znalca prof. RNDr. M. M., DrSc. tvrdí, že v danom prípade nedošlo k predaju zahraničného medeného koncentrátu, ale výpalkov. Tu však obvinení upozornili, že menovaný znalec je z odboru chémie a nie hutníctva, pričom predtým nikdy nerobil posudok na medené koncentráty. Podľa názoru znalca navyše, ak raz bola porušená norma (z nehomogénnej skládky materiálu), nedá sa zodpovedne povedať, či to pôvodne bola ruda alebo výpalky; koncentráty nazýva rudou.

Žiaden zo svedkov pritom podľa obvinených nepotvrdil názor dovolateľa, že neoprávnené nakladanie s medenými koncentrátmi v režime colného uskladnenia bolo realizované na pokyn obvinených Ing. N. O. a Ing. Š. C..

Opodstatneným je podľa nich i tvrdenie, že prípadný colný dlh, ktorý bol súčasťou dane z pridanej hodnoty na vstupe, by spoločnosť dostala späť vo forme nadmerného odpočtu, nakoľko väčšina výrobkov spoločnosti (v priemere 55 %) bola určená na vývoz pre zákazníkov v zahraničí. Náklady na materiál, energiu a služby predstavovali 75 % z tržieb. Tržby z vývozu boli oslobodené od dane z pridanej hodnoty, a preto si spoločnosť každomesačne uplatňovala nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty; vyčíslené prostriedky spoločnosť dostávala zo štátneho rozpočtu.

Pokiaľ minister spravodlivosti poukázal na dodatok č. 4 ku kúpnej zmluve so J. A. G. O. z 3. decembra 1998, k tomu obvinení uviedli, že dotknutý záväzok spoločnosti C. C. a. s. voči tomuto závodu bol s jeho súhlasom prevzatý firmou Z. a. s., pričom spoločnosť C. C. a. s. tento záväzok v plnej výške zaplatila 18. decembra 1998 formou vzájomného zápočtu záväzkov a pohľadávok so spoločnosťou Z. a. s.

Závod Slovenského národného povstania sa domáhal svojho vlastníctva medeného koncentrátu, zahrnutého do konkurznej podstaty spoločnosti C. C. a. s., súdnou cestou, a to návrhom z 24. novembra 1999 na uplatnenie práva o vylúčenie sumy získanej za prevod vlastníctva z konkurznej podstaty. Tento závod však podaním z 30. mája 2002 svoj návrh zobral v celom rozsahu späť a konanie žiadal zastaviť, čo aj Krajský súd v Košiciach urobil v konaní vedenom pod sp. zn. 17Cb/1268/99.

Obvinení nesúhlasia s dovolateľom a tvrdia, že s ohľadom na listinné dôkazy je odôvodnený záver súdu, že J. A. G. O. mal vlastne pohľadávku voči spoločnosti Z., pričom aj zmluvou o postúpení pohľadávky malo dôjsť k akceptácii tohto „dlhu“ spoločnosťou Z. ako aj J. A. G. O.. Ďalej poukázali na výpoveď svedkyne JUDr. L.F. O., zástupkyne poškodeného závodu, že všetky súdne konania na základe návrhov podaných J. A. G. O. boli zastavené; išlo o žaloby voči spoločnostiam Z. a C. C. a. s., pričom v prípade vylučovacej žaloby z konkurzného konania spoločnosti Z. zobrali žalobu späť, pretože najvyšší súd rozhodol, že predchádzajúce súdy nedostatočne zistili skutkový stav, a napokon od nich krajský súd žiadal také podklady, ktoré nemali, a preto bolo konanie zastavené.

V súvislosti so skutkom v bode 2/ obžaloby obvinení uviedli, že C. C. a. s. mali načerpané úvery od viacerých bánk a za tieto ručili kombináciou rôznych druhov majetku a iných zabezpečovacích prostriedkov ako nehnuteľným majetkom (pozemkami, budovami, stavbami), hnutel'ným majetkom (strojmi, zariadením, technológiami, zásobami materiálu, výrobkami, nedokončenými výrobkami),

existujúcimi pohľadávkami z obchodného styku voči odberateľom, bianko zmenkami, ktoré umožňovali banke pri akýchkoľvek pochybnostiach o bonite spoločnosti dať zmenky s dlžnou sumou na úhradu, notárskymi zápisnicami na celý majetok spoločnosti (ktoré umožňovali banke pri akýchkoľvek pochybnostiach o splácaní úveru speňažiť akúkoľvek časť majetku spoločnosti a použiť ju na uspokojenie svojej pohľadávky) a zmluvou o budúcej zmluve na postúpenie pohľadávok.

Podotkli, že keď sa spoločnosť C. C. a. s. podľa účtovných údajov dostala do predĺženia, jej štatutári podali návrh na konkurz spoločnosti. Obvinení uviedli, že banky starostlivo hodnotili každú ich žiadosť o úver, a teda posudzovali výšku úverov v ostatných bankách, výšku majetku, pohľadávok, kontrakty, z ktorých vznikali budúce pohľadávky, pričom ak spoločnosť presiahla hranicu zadlženosti a nesplnila množstvo iných ukazovateľov stanovených internými predpismi banky, úver im neposkytli. Prezident Priemyselnej banky - svedok Ing. B. M. k preúverovaniu uviedol, že banka mohla zistiť z overených štatistických výkazov objem poskytnutých úverov a že si nemyslí, že by niekto z obvinených pri podpise zmluvy konal tak, že by to súviselo s nepravdivými informáciami pre poskytnutie úveru.

Založiť podľa obvinených bolo možné len konkrétne zásoby, a teda nie zásoby vo všeobecnej forme. Zásoby, ktorými spoločnosť ručila Slovenskej sporiteľni, ale aj iným bankám, boli v neustálom pohybe. Pri podpísaní záložných zmlúv mali C. C. a. s. vždy majetok poskytnutý na ručenie. Dostatočnú výšku majetku pre zaručenie požadovaného úveru, aj úverov poskytnutých z ostatných bánk, si banky preverovali z predložených účtovných podkladov. Zásoby si často overovali osobne, pričom tieto boli v priebehu niekoľkých týždňov, resp. mesiacov spracované na medené výrobky, ktoré boli predané odberateľom. Z tržieb za predané výrobky boli nakúpené ďalšie materiálové zásoby potrebné pre pokračovanie výroby medzi v Krompachoch.

Súčasťou každej žiadosti o úver, adresovanej Priemyselnej banke, bola aj súvaha spoločnosti, v ktorej bola uvedená celková výška nesplatených úverov spoločnosti, takže Priemyselná banka bola o úveroch od ostatných bánk informovaná. Svedok Ing. B. M. v tomto smere vypovedal, že jednotlivé úvery sa poskytovali štandardným spôsobom, na ktorý bol v banke vypracovaný mechanizmus. Najprv prebehlo posúdenie žiadosti referentom (súčasťou žiadosti bola aj súvaha s údajmi o výške nesplatených úverov, o hodnote pohľadávok, o hodnote zásob a tiež o uzatvorených kontraktoch na výrobky), nasledovalo predloženie žiadosti do úverového výboru, kde sa úver schválil alebo neschválil. C. C. a. s. boli kontrolované na základe predkladaných štvrtročných výkazov, kde sa posudzovala úverová zaťaženosť, či náhodou firma nie je preúverovaná.

K tvrdeniu ministra, že z dokazovania nevyplývala skutočnosť, že takýto výkaz bol banke v období od októbra 1997 do júla 1998 poskytnutý, obvinení poukázali na vyjadrenie svedkyne Ing. Z. V., že klient predkladal oficiálne štatistické výkazy. Všetky skutočnosti, o ktorých bola banka pravidelne informovaná, sú obsiahnuté vo výpovediach svedkov Ing. B. M. a Ing. Z. V. Názor, že by bolo vhodné doplniť dokazovanie, či reálne existuje listina, ktorá by spornú okolnosť preukazovala, považujú obvinení s ohľadom na 20 ročný časový odstup za celkom nezmyselný.

Obvinení tiež uviedli, že v tej dobe končila „Mečiarova vláda“ a nová „Dzurindova vláda“ menila aj riaditeľov bánk. Došlo k ukončeniu podpory Všeobecnou úverovou bankou, a tým aj k likvidácii spoločnosti, nakoľko v dôsledku vyhlásenia konkurzu stratili produkciu a následne aj schopnosť splácať úvery. Ten stav im v žiadnom prípade nevyhovoval. V spoločnosti bol vyhlásený konkurz a zmätok v nej riešil správca konkurznej podstaty, teda nie oni ako konatelia. Nemali teda vytvorené podmienky na žiadne konanie a už vôbec nie protiprávne.

Postupom ministra spravodlivosti pokračuje podľa obvinených trauma spojená s dĺžkou tohto trestného konania, ktorému boli so svojimi rodinami vystavení takmer 20 rokov.

V podstate z týchto dôvodov obvinení navrhli, aby najvyšší súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol dovolanie ministra spravodlivosti, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody podľa § 371 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po zistení, že dovolanie ministra spravodlivosti podané na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku nepriznáva, spĺňa všetky formálne podmienky podľa § 382 písm. a), b) a d) až f) Trestného poriadku, sústredil svoju pozornosť na vecnú stránku podaného dovolania a dospel k záveru, že mu nie je možné vyhovieť, nakoľko je zrejmé, že nespĺňa dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

Podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistení, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že ministrom spravodlivosti formálne uplatnený dovolací dôvod pripúšťa v podstate dva okruhy námietok. Sú to buď námietky postihujúce (i) konkrétne chyby súdu pri hodnotení dôkazov, v ktorých dôsledku je skutkový stav v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo (ii) závažné porušenia ustanovení zákona, zabezpečujúcich objasnenie veci, pre ktoré nemôže zistený skutkový stav obstať. V oboch prípadoch súčasne platí, že naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je vždy podmienené splnením materiálnej podmienky, ktorá vyžaduje, aby zistené porušenie zákona zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Trestného poriadku).

Zároveň je v tejto súvislosti nutné uviesť, že ak minister spravodlivosti využije svoje oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku pre nesprávne zistenie skutkového stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov, musí v dovolaní konkretizovať nesprávnosť úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení dotknutých dôkazov (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku), nakoľko len taká chyba môže byť v uvedenej situácii podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí iba na výpočet vykonaných dôkazov alebo uvedie len ich vlastné hodnotenie, také dovolanie je zrejme nedôvodné (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 45/2017-IV).

V kontexte týchto všeobecných východísk najvyšší súd k posudzovanej veci uvádza, že podstata protiprávneho konania popísaného v bode 1/ obžaloby, právne kvalifikovaného ako trestný čin skrátenia dane a poistného vo forme spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 a § 148 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 5 Trestného zákona (účinného do 31. augusta 1999), spočívala v tom, že obvinení Ing. N. O., Ing. Š. C. a Ing. T. I. (ktorého trestné stíhanie bolo zastavené z dôvodu, že zomrel) ako štatutárni zástupcovia spoločnosti C. C. a. s. potom, čo nechali spracovať tam špecifikované množstvo zahraničného medeného koncentráту dovezeného do tamojšieho súkromného colného skladu, svojimi pokynmi zabezpečili jeho výmenu za tuzemský medený koncentrát s nižším obsahom medi, čím došlo k neoprávnenému odňatiu zahraničného medeného koncentrátu spod colného dohľadu a spôsobeniu škody pre štátny rozpočet Slovenskej republiky, zodpovedajúcej 23 % z hodnoty tovaru odňatého, a to vo výške 67.803.355,80 Sk, resp. 2.250.659,09 eura.

Súbežne s tým sa skutkom v bode 3/ obžaloby, ktorý na skutok v bode 1/ bezprostredne nadväzuje a vecne s ním súvisí, právne kvalifikovaným ako trestný čin sprenevery vo forme spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 a § 248 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona (účinného do 30. novembra 2000), kládlo obvineným Ing. N. O., Ing. Š. C. a Ing. B. Č. za vinu, že Ing. N. O. a Ing. Š. C. ako osoby splnomocnené správcom konkurznej podstaty úpadcu C. C. a. s. na úkony smerujúce k predaju zahraničného medeného koncentrátu uskladneného v colnom sklade, s vedomím Ing. B. Č., vydali podriadeným zložkám podniku pokyny na premiestnenie tam určeného množstva tuzemského koncentrátu (výpražkov) do súkromného colného skladu, predtým uskladneného na inom mieste v objekte daného podniku, a to bez vedomia jeho vlastníka a v rozpore s kúpnu zmluvou a jej dodatkami, a teda, že s týmto tovarom nakladali ako s vlastným bez toho, aby im takéto oprávnenie vyplývalo zo zmluvy alebo aby na nich v zmysle zmluvy prešlo vlastnícke právo, a následne v zmysle príslušného splnomocnenia zabezpečili predaj tohto tovaru do zahraničia, deklarujúc, že ide o zahraničný medený

koncentrát, čím jeho vlastníkovia spôsobili škodu vo výške 12.609.983,44 Sk, resp. 418.574,77 eura.

Rozsudkom okresného súdu v spojení s dovolaním napadnutým uznesením krajského súdu, boli títo obvinení z oboch skutkov oslobodení podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko nebolo dokázané, že sa ich dopustili. Použitím tohto dôvodu oslobodenia okresný súd inými slovami prijal ten záver, že hoci sa inkriminované skutky stali a tieto vykazujú znaky trestného činu, z vykonaného dokazovania nemožno ustáliť, že ich spáchali práve títo obvinení.

Prvostupňový súd v tejto súvislosti k skutku v bode 1/ obžaloby okrem iného uviedol, že žiaden z vykonaných dôkazov nenasvedčuje tomu, že by sa obvinení dopustili konania tvrdeného obžalobou. Ani z prečítanej výpovede nebohého svedka Ing. M. U. nevyplývalo, že by mu niekto z obvinených dal pokyn na spracovanie zahraničného medeného koncentráту. Ak by aj bol spracovaný zahraničný medený koncentrát bez úhrady colného dlhu po jeho spracovaní, podľa súdu k takémuto postupu nebol preukázaný žiaden pokyn zo strany niektorého z obvinených - nevedno komu a kto konkrétne (či niekto z obvinených alebo všetci) mal dať pokyn podriadeným zložkám podniku, aby sa do vsádzky použil medený koncentrát bez toho, aby zaň bolo zaplatené clo. Okresný súd zároveň konštatoval, že žiaden z vypočutých svedkov nepotvrdil, že by v sledovanom období dochádzalo v podniku k zámene koncentráту tým spôsobom, že tuzemský koncentrát bol navezený na miesto zrejme predtým umiestneného zahraničného medeného koncentráту potom, čo bol tento spracovaný.

Čo sa týka skutku v bode 3/ obžaloby, súd prvého stupňa najprv odkázal na svoje závery k skutku v bode 1/ obžaloby a ďalej uviedol, že obvinení v tomto prípade vykonávali len činnosť pre správcu konkurznej podstaty, ktorý zabezpečoval predaj majetku podniku C. C. a. s. v rámci konkurzu, a teda i predmetného medeného koncentráту, ktorý aj bol správcom predaný. Vlastnícke právo k medenému koncentráту v čase realizácie jeho predaja navyše podľa súdu nepatrilo J. A. G. O., ktorý mal pohľadávku voči spoločnosti Z. a. s. v hodnote daného koncentráту. Činnosť obvinených spočívala len v zariaďovaní technických záležitostí v súvislosti s dotknutým predajom, pričom disponovať s ním mohol jedine správca konkurznej podstaty. Vo vykonanom dokazovaní nemalo podľa súdu napokon vôbec oporu tvrdenie obžaloby, že obvinení vydali príkaz na prevezenie tuzemského koncentráту (výpražkov) do súkromného colného skladu, pretože z výpovedí žiadneho zo svedkov toto konštatovanie nevyplýva a nie je ani ničím iným podložené.

Nestotožňujúc sa so závermi súdov oboch stupňov, pokiaľ ide o skutok uvedený v bode 1/ obžaloby, že ak by aj bolo preukázané spáchanie označeného skutku, nebolo by možné toto konanie stotožniť s obvinenými, minister spravodlivosti v dovolaní poukázal na výpovede svedkov - vtedajších zamestnancov C. C. a. s. (Ing. O. B., Ing. M. U., B. M.) a v nadväznosti na to aj na funkčnú schému daného podniku.

Minister spravodlivosti, vychádzajúc z premisy, že spáchanie skutku v bode 1/ obžaloby bolo spoľahlivo preukázané a nakoľko skutok v bode 3/ obžaloby s predmetnou vecou úzko súvisí, vyslovil názor, že obvinení dali príkaz nielen na spotrebovanie medeného koncentráту nachádzajúceho sa v colnom sklade, ale vedení potrebou zahľadania svojho protiprávneho konania, s vedomím Ing. B. Č., vydali príkaz aj na navezenie medených výpalkov (vo vlastníctve J. A. G. O.) do colného skladu, aby tento bol považovaný za spotrebovaný koncentrát, čo majú preukazovať výpovede svedkov uvedené v bode 1/ obžaloby. Podľa ministra spravodlivosti bolo zároveň povinnosťou obvinených ako štatutárov spoločnosti upozorniť správcu na fakt, že v areáli podniku sa nachádza tovar vlastnícky nepatriaci do majetku úpadcu. Tento stav mali obvinení zapríčiniť aj preto, lebo boli pri predaji materiálu prítomní, na čo aj boli splnomocnení.

Z uvedeného je zřejmé, že minister spravodlivosti v konfrontácii s úvahami, ktoré viedli predovšetkým okresný súd k záveru, že nebolo dokázané, že skutky spáchali obvinení, neidentifikoval žiadnu konkrétnu chybu v hodnotení dôkazov alebo pri objasňovaní veci, spôsobilú spochybniť správne zistenie skutkového stavu, ale len poukázal na viaceré dôkazy, z ktorých vyvodil vlastné hodnotiace závery o spáchaní stíhaných skutkov, ich trestnosti a najmä trestnej zodpovednosti obvinených zaň. Ako už ale

bolo uvedené vyššie, iba to, že dovolateľ hodnotí vykonané dôkazy s iným záverom ako súdy v pôvodnom konaní, pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku nestačí. Musí totiž zároveň označiť konkrétnu chybu, z ktorej vyplýva, že pri hodnotení dôkazov nepostupovali súdy v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku; teda, že ich hodnotenie vykonaných dôkazov nie je založené na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito i v ich súhrne, v dôsledku čoho sú ich skutkové závery neúplné, resp. nesprávne. Len v takom prípade by bolo možné konštatovať, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý nebol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach správne zistený. Treba pritom zdôrazniť, že dovolací súd nie je povolaný k tomu, aby preberal iniciatívu dovolateľa a v napadnutom rozhodnutí, poprípade v konaní, ktoré mu predchádzalo, sám vyhľadával chyby, ktoré by zodpovedali uplatnenému dovolaciemu dôvodu.

V tejto súvislosti považuje najvyšší súd za potrebné k veci pre úplnosť dodať, že kým pre postavenie obvineného pred súd stačí vyššia miera podozrenia, že obvinený spáchal určitý trestný čin, resp. podľa aktuálnej právnej úpravy má prokurátor podať obžalobu vždy, ak nie je nepochybné, že skutok, ktorý je trestný činom, nespáchal obvinený [§ 215 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], pre odsúdenie musí byť vina obvineného preukázaná bez akejkoľvek dôvodnej (rozumnej) pochybnosti.

S ohľadom na konštatované najvyšší súd len v stručnosti uvádza, že z výpovede svedka Ing. O. B. ako aj ďalších svedkov, vtedajších zamestnancov spoločnosti C. C. a. s., na ktorých dovolateľ osobitne poukazoval, nevyplývajú také skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné tvrdiť, že závery prijaté nižšími súdmi sú v rozpore so skutkovými zisteniami ustálenými vykonaným dokazovaním.

Svedok Ing. O. B. k použitiu medeného koncentráту z colného skladu a jeho zámene za menej kvalitné výpalky uviedol, že sa o tom možno dozvedel od vedúceho prevádzky, Ing. M. U., avšak ako to celé malo prebiehať, nevedel uviesť. Ak uviedol, že sa to robilo na príkaz zhora, nemyslel tým konkrétne žiadnu osobu, on konal na príkaz priameho nadriadeného, Ing. M. U., ktorý mu dával odborné pokyny, pričom z obvinených nebol s nikým v dennom kontakte, hoci jemu nadriadeným bol výrobný riaditeľ Ing. T. I., s ktorým niekedy telefonicky komunikoval o tom, aká je vsádzka.

Z výpovedí svedka Ing. M. U.E., ktorý zomrel 19. januára 2013, vyplynuli v podstate protichodné informácie, a to, že nedisponoval žiadnymi podkladmi ohľadom toho, čo bolo uskladnené v súkromnom colnom sklade, a preto sa nevie vyjadriť k neoprávnenému nakladaniu s medeným koncentrátom dovážaným zo zahraničia, konkrétne či v roku 1999 došlo k manipulácii s týmto koncentrátom v rozpore s colnými predpismi. Uviedol, že v rokoch 1997 až 1999 sa medený koncentrát zo súkromného colného skladu bral, ak bol prijatý na skladovú kartu spoločnosti C. C. a. s., avšak kedy bol prijatý na kartu, to on nevedel uviesť, pretože to bolo vecou obchodníkov a skladu. Keď prišiel medený koncentrát, mal zato, že tento je vysporiadaný a bral sa do spotreby. Čo sa týka koncentrátu uloženého v súkromnom colnom sklade, s ktorým sa začalo manipulovať niekedy v auguste až septembri 1999, ten sa nakladal na vagóny a išiel na predaj. Obvinení Ing. N. O. a Ing. Š. C. podľa slov svedka chodili dozorovať túto nákladu vrátane plachtovania vozňov. Či sa v tomto prípade naložil medený koncentrát s nižším obsahom medi, k tomu uviedol, že oni nevideli chemické analýzy, podieľali sa len na nakladaní podľa pokynov JUDr. V. K.. Na strane druhej tento svedok len všeobecne uviedol, že sa nedá vylúčiť možnosť, že k niektorým zamenám na niektorých miestach v colnom sklade mohlo pri výrobe dôjsť, pretože sa robilo v nepretržitej prevádzke a pokiaľ si niektorí ľudia uľahčili prácu, že zobrali v priebehu smeny z colného skladu a následne tam doplnili, tak to nikto nezbadal, išlo o malé množstvo.

Svedok B. M. vo svojej výpovedi síce menoval obvineného Ing. N. O., avšak len v tom smere, že bol nervózny v súvislosti s prevozom medeného koncentrátu v roku 1999, ku ktorému zabezpečovali plachtovanie vozňov, čo bolo svedkovi podozrivé. S odstupom času však svedok uviedol, že sa na celú situáciu pozerá tak, že časy vtedy boli pohnuté, každý chcel prácu, kvôli dažďu neboli dobré pracovné podmienky, všetci boli nervózni. Podotkol, že nemá žiadnu konkrétnu vedomosť o tom, že by obvinený Ing. N. O. vykonával nejakú nekalú činnosť, keď im kázal, aby to nakladali. Prevoz materiálu, ktorý svedok nevedel identifikovať, či išlo o koncentrát alebo výpalky, navyše vykonávali na príkaz Ing. M. W.. Obvinený Ing. N. O. k tejto výpovedi uviedol, že v tom čase už neboli manažéri, ale on bol

zamestnancom C. v konkurze, pričom bol zodpovedný za to, aby neplatili stojné, čo odôvodnilo jeho správanie. Svedok na to reagoval tým, že to je možné, resp. určite to tak bolo.

Svedok O. V. na hlavnom pojednávaní vo vzťahu k obvineným uviedol, že si nespomína na svoju výpoveď z prípravného konania, kde tvrdil, že k nakládke chodievali obvinení Ing. N. O. a Ing. Š. C., ktorí tam mali všetko riadiť. Pokiaľ tam boli, tak si myslí, že asi kontrolovali, ako prebieha práca.

Ani svedok U. Ž. na otázku, či mu v inkriminovanom čase dal niekto z obvinených pokyn, aby dal nejaké vsádzky do plamennej pece, uviedol, že si myslí, že nebola taká hierarchia, aby také pokyny dávali riaditelia, teda nie. Pokiaľ ide o uvedenú nakládku, svedok si taktiež na hlavnom pojednávaní nespomenul, či toho boli obvinení osobne prítomní. Po prečítaní jeho výpovede z prípravného konania viac-menej potvrdil svoju skoršiu výpoveď, že v mesiacoch júl až september 1999 sa na nakládke zúčastňovali aj obvinení Ing. N. O. a Ing. Š. C., ktorí boli poverení JUDr. B. A., pričom tam chodili dozerat' na nakladanie a priebeh nakládky, ale nie pravidelne, teda každý deň.

Z obsahu uvedených výpovedí ani podľa najvyššieho súdu nevyplýva, že by obvinení (hoci len jeden z nich) konali spôsobom, ktorý sa im kládol za vinu v bodoch 1/ a 3/ obžaloby, pričom na tomto mieste treba opätovne pripomenúť, že trestné stíhanie obvineného Ing. T. I. bolo zastavené, nakoľko zomrel. Svoju účasť na nakládke materiálu v auguste až septembri 1999 potvrdili samotní obvinení, avšak táto sama osebe nepreukazuje žiadne ich protiprávne konanie. Zároveň platí, že poukázanie na organizačnú štruktúru podniku C. C. a. s. v sledovanom období na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči obvineným, ako jej vtedajším štatutárnym zástupcom, nestačí.

Ostatným námietkam, týkajúcim sa oboch inkriminovaných skutkov, dovolací súd nevenoval osobitnú pozornosť, nakoľko ich vzhľadom na negatívne skutkové zistenie, pokiaľ ide o ich páchatel'a, považoval za irelevantné.

Pokiaľ ide o skutok uvedený v bode 2/, resp. 2A/, 2B/ a 2C/ obžaloby, kvalifikovaný ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (v znení účinnom do 27. januára 1999) spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona, súd prvého stupňa podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil obvinených spod obžaloby, pretože dospel k záveru, že tento skutok nie je trestným činom.

Výrok uvedený v predchádzajúcom odseku odôvodnil okresný súd v podstate tým, že obvinení ani v jednom prípade neuviedli Priemyselnú banku do omylu v súvislosti s poskytnutými úvermi. Z dokazovania totiž vyplynulo, že títo predložili všetky požadované doklady pre poskytnutie úverov a banka mala možnosť, dokonca osobnou návštevou svojich pracovníkov, overiť správnosť deklarovanych skutočností, čo aj zrejme učinila. Vtedajší zástupcovia banky navyše na hlavnom pojednávaní hodnotili spoločnosť C. C. a. s. ako svojho dobrého a dlhoročného klienta, ktorému poskytovali úvery už od roku 1993. Povinnosť spoločnosti C. C. a. s. predkladať jednotlivé doklady, z ktorých vyplýval finančný stav spoločnosti, jej pritom bola uložená už v prvej úverovej zmluve z 22. októbra 1997, takže banka mala možnosť z predkladaných dokladov zistiť všetko, čo súvisí s chodom spoločnosti, jej aktivitami, majetkom, resp. zadlženosťou, a pokiaľ tomu tak nebolo, je podľa súdu nelogické, žeby aj pri nesplnení týchto povinností a bez toho, aby mala prehľad o spoločnosti s možnosťou splácania úverov, jej poskytla ďalšie dva úvery (2B/ a 2C/) po uvedenom dátume, a to ešte pred splatnosťou prvého úveru (2A/).

Obvinení mali podľa ministra spravodlivosti uviesť banku do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie dotknutých úverov tým, že ju dostatočne neinformovali o viacerých poskytnutých úveroch z iných finančných inštitúcií a zároveň zatajili skutočnosť, že predmet záložného práva v prospech Priemyselnej banky bol založený aj v prospech iných bankových inštitúcií, nakoľko predmetom zálohu pri zmluvách, ktoré uzatvorili C. C. a. s. s Priemyselnou bankou, bol rovnaký hnutelný majetok a budúce pohľadávky, ako v prípade zmlúv, ktoré C. C. a. s. uzavreli so Slovenskou sporiteľňou, akcentujúc zistenia znalca Ing. Ľ. W. o značnej preúverovanosti spoločnosti, a že Slovenská sporiteľňa

akoby mala založené všetky zásoby, Všeobecná úverová banka asi 50 % zásob a Priemyselná banka asi 15 % tých istých zásob.

Aj v prípade tohto skutku však platí už uvedené, a síce, že minister spravodlivosti neoznačil žiadnu konkrétnu chybu v postupe súdov oboch stupňov (najmä prvostupňového) pri hodnotení dôkazov alebo pri objasňovaní veci, ktorá by bola spôsobilá spochybniť správne zistenie skutkového stavu a naň nadväzujúci záver, že skutok nie je trestným činom, ale len poukázal na viaceré dôkazy, z ktorých vyvodil vlastné hodnotiace závery o spáchaní stíhaného skutku a jeho trestnosti.

Nad rámec vyššie priblíženého odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa k aktuálne posudzovanému skutku možno poukázať najmä na vyjadrenia relevantných svedkov, Ing. B. M. - vtedajšieho prezidenta Priemyselnej banky a Ing. Z. V. - v tom čase vrchnej riaditeľky úseku devízových vzťahov a členky predstavenstva Priemyselnej banky, ktoré dovolateľ prehlada a z ktorých vyplynulo, že táto banka mala v sledovanom období prepracovaný mechanizmus posudzovania kritérií pre poskytovanie úverov, ktorý aplikovali aj v tomto prípade. Obvinení predkladali za spoločnosť C. C. a. s. banke ňou požadované podklady k žiadosti o poskytnutie úverov a táto predtým, než úver schválila a poskytla, mala možnosť overiť si všetky tam uvedené skutočnosti. Obaja naposledy menovaní svedkovia v tejto súvislosti uviedli, že si nemyslia, žeby niekto z predstaviteľov dotknutej spoločnosti poskytol banke nepravdivé informácie za účelom získania úveru. Spoločnosť C. C. a. s. bola ich dlhoročným klientom, s ktorým nemali žiadne problémy. Priemyselná banka podľa svedkov pravidelne (od prvého úverového vzťahu) dohliadala na plnenie zmluvných vzťahov ako aj stav zásob a pohľadávok - či nie je preúverovaná, a to spravidla mesačne, ale aj vo štvrtročných intervaloch na základe oficiálnych štatistických výkazov, ktoré im klient predkladal.

Svedkyňa Q. G., ktorá v spoločnosti C. C. a. s. pracovala ako účtovníčka, v súvislosti s úverovými zmluvami, ktoré podnik uzatváral, potvrdila, že na ich základe sa do účtovníctva naučtovala výška úveru a keď sa úver splácal, tak sa znižoval. To čo bolo naučtované sa prejavilo v hlavnej knihe a odtiaľ sa to prenášalo na výkazy a na súvahu, ktorá sa bežne predkladala banke, a tá z nej mohla zistiť objem nesplatených úverov.

Čo sa týka znalca Ing. E. W. z odboru ekonomika a podnikanie, ktorý skúmal hodnotu majetku spoločnosti C. C. a. s. v čase podávania žiadostí o úvery, k tomu okresný súd konštatoval, že pri jeho výsluchu na hlavnom pojednávaní konanom 20. marca 2015 sa vyskytli nezrovnalosti a pochybnosti v porovnaní s jeho písomným znaleckým posudkom. Bez ohľadu na neúplnosť, a tým aj správnosť predmetného znaleckého skúmania, však podľa súdu nešlo o taký dôkaz, na základe ktorého by bolo možné založiť vinu jednotlivých obvinených; v dotknutom prípade aj samotný minister spravodlivosti v dovolaní priznal, že toto znalecké dokazovanie bolo v určitých bodoch spochybené.

Znalec Ing. E. W. na hlavnom pojednávaní uviedol, že už koncom roku 1995 hodnota úverov spoločnosti C. C. a. s. výrazne presahovala celkový objem jej vlastného imania, pričom v roku 1997 úverová zadlženosť predstavovala 282 % a k 31. decembru 1998 už bola spoločnosť v predĺžení. Podotkol, že z dokladov predkladaných bankám, z ktorých tiež vychádzal, nezistil nepravdivé údaje v porovnaní s účtovnými výkazmi. Banky podľa znalca mohli zistiť zlú ekonomickú situáciu spoločnosti a taktiež mohli zvážiť navyšovanie alebo opätovné poskytnutie úverov, avšak bolo to presne v období, kedy začala expanzia - banky zmenili filozofiu a neposudzovali tak prísne povinnosti pri poskytnutí úverov. Pokiaľ banky videli, že v účtovných výkazoch figuruje vysoký objem úverov, zákonite museli vidieť, že sú tam aj iné banky, ktoré úverujú danú spoločnosť, a tým pádom mali preverovať aj čím sa ručilo ostatným bankám, čiže tuto vidí problém bánk. Znalec po otázkach obvineného pripustil aj tú možnosť, že spoločnosť C. C. a. s. sa dostala do predĺženia až potom, čo si Všeobecná úverová banka uplatnila záložné právo, v dôsledku čoho spoločnosť nemohla pokračovať vo výrobe, plniť si svoje záväzky a vykázala stratu.

K dovolateľovmu tvrdeniu o opakovanom založení tých istých predmetov v prospech viacerých bankových inštitúcií, opierajúcemu sa najmä o záver znalca, že Slovenská sporiteľňa akoby mala

založené všetky zásoby, Všeobecná úverová banka asi 50 % zásob a Priemyselná banka asi 15 % tých istých zásob, treba poukázať aj na ostatné vyjadrenia znalca vzťahujúce sa k tomuto záveru. Ten totiž okrem iného uviedol, že išlo o jeho prepočet vychádzajúci z obsahu úverových a záložných zmlúv; doslova uviedol, že „... jedine na základe toho bolo možné skonštatovať, že pokiaľ Slovenská sporiteľňa mala založený celý objem zásob, tak tieto zásoby boli potom logicky evidované ako predmet záložného práva v ďalších dvoch bankách“ a že iné podklady nemal k dispozícii. Základom pre tento prepočet mu tak bol len všeobecný údaj uvedený v zmluve o zriadení záložného práva k hnutelnostiam z 20. februára 1998, č. 3/98/H, uzatvorenej medzi Slovenskou sporiteľňou a C. C., a. s. (aj prostredníctvom ktorej došlo k zabezpečeniu zmluvy o úverovej linke z 20. februára 1998 medzi uvedenými subjektmi) o zriadení záložného práva na hnutelný majetok - zásoby v hodnote podľa stavu vo finančných výkazoch (súvaha) záložcu vyhotovených k 30. júnu 1997 vo výške 1.008.073.224 Sk. Znalec pritom nevedel uviesť, aké konkrétne množstvo zásob bolo v tomto prípade založené v prospech Slovenskej sporiteľne. Pri jednotlivých zmluvách sa podľa vyjadrenia Ing. E. W. nenachádzali inventarizačné súpisy zásob, a preto nebolo možné prideliť presnú hodnotu založeného majetku k príslušnému úverovému vzťahu. Spochybnená bola zároveň i správnosť údajov týkajúca sa množstva medeného koncentráту v tabuľkách č. 21 a 22 v doplnku č. 1 k znaleckému posudku č. 1/2004, z ktorých tento znalec vychádzal pri svojom vyššie uvedenom prepočte. Znalec na hlavnom pojednávaní napokon pripustil aj tú alternatívu, že sa nezaložili tie isté zásoby, ale išlo vždy o nové zásoby k určitému dátumu. Uviedol, že je to logické tvrdenie a on ho spätne nevie spochybníť, lebo nemal k dispozícii denné záznamy stavu zásob, ako boli nakupované a predávané, pričom predpokladá, že takéto záznamy ani neexistujú, takže je to možné.

V písomnom znaleckom posudku znalec v nadväznosti na otázku č. 3, „... aké množstvo zásob (t. j. medených koncentrátov, medených anód, resp. iných zásob, ktoré tvorili predmet záložného práva) vlastnili C. C. a.s. k 22. októbru 1997 [časť skutku 2A/], 8. júlu 1998 [časť skutku 2B/], 5. augustu 1998 [časť skutku 2C/] a 15. decembru 1998 a aká bola ich hodnota,“ v podstate uviedol, že podrobnú špecifikáciu zásob pre absenciu komplexnej inventarizácie zásob k uvedeným dátumom nebolo možné zistiť.

Znalec Ing. E. W. na hlavnom pojednávaní uviedol aj to, že sa zaoberal výhradne zásobami, ktoré porovnával s predmetom záložného práva iných bánk, podotýkajúc, že neskúmal všetky úverové zmluvy vrátane otázok, čo bolo predmetom záložného práva v týchto zmluvách. Znalec podľa vlastných slov nezohľadňoval pohľadávky alebo stroje, ktoré boli rovnako predmetom záložného práva. Tieto veci podľa neho nebolo možné posúdiť z pohľadu či postačovali alebo nepostačovali na krytie jednotlivých pohľadávok.

Z vykonaného dokazovania sa teda aj podľa najvyššieho súdu nepodarilo spoľahlivo preukázať ani to, či záložné právo v prospech Priemyselnej banky sa týkalo predmetov, ktoré by boli skôr založené aj v prospech iných subjektov. Bez bližšej identifikácie predmetov záložného práva v prípade zmlúv, na ktoré dovolateľ poukázal, nemožno dospieť k opačnému záveru.

Rekapitulujúc uvedené, z konania obvinených ani v jednom prípade nevyplýva žiadna forma úmyslu uviesť banku do omylu v záujme poskytnutia úveru v prospech spoločnosti C. C. a. s. Tie boli bankou poskytnuté so znalosťou pomerov u žiadateľa, pričom banka mala možnosť si pred poskytnutím úveru deklarované skutočnosti overiť, čo aj urobila.

Na podklade vyššie rozvedených úvah, pre zrejmé nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, najvyšší súd dovolanie ministra spravodlivosti jednomyseľne odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.